

Sweco Norge AS

Saksbehandler, innvalgstelefon

Gunnar Bjar, 69247120

Tillatelse til anlegging av 9 kvm skråningsutslag for fortau i Fuglevikbukta naturreservat

Statsforvalteren gir dispensasjon fra verneforskriften for Fuglevikbukta naturreservatet for anlegging av 9 kvm skråningsutslag på utsiden av fortau som bygges langs Kalleraveien i Fredrikstad kommune.

Bakgrunn for saken

Vi viser til deres søknad 20.12.2021. Det er søkt om tillatelse til å anlegge 9 kvm skråningsutslag (fyllingsskråning) innenfor grenser til Fuglevikbukta naturreservat, ved Kalleraveien. Selve fortauet vil bli lagt like utenfor vernegrensen.

Sweco har på oppdrag fra tiltakshaver Fredrikstad kommune utarbeidet en konsekvensanalyse datert 17.12.2021. Konsekvensanalysen gjelder også en hul eik utenfor reservatet, dette omtales ikke nærmere her.

I forbindelse med etablering av overløpsledning fra Buskogen pumpestasjon skal det etableres fortau langs hele Kalleraveien. Prosjekteringen viser at permanent skråningsutslag for fortauet vil berøre ca. 9 kvm av Fuglevikbukta naturreservat, og at anleggsarbeidene midlertidig vil kunne berøre 0-133 kvm.

Det har i prosjekteringsfasen vært sett på ulike løsninger for å unngå å berøre naturreservatet:

1. Forskyve vei med fortau bort fra reservatgrensen: Adkomsten til det nybygde pumpehuset på motsatt side av veien er allerede bratt, og å legge veien nærmere vil gjøre adkomsten for bratt til forsvarlig kjøreadkomst innenfor veinormalen.

2. Lage støttemur som tangerer reservatgrensen i stedet for fylling som går inn i reservatet: Mur vil medføre midlertidige inngrep innenfor reservatgrensen i form av kjøring og felling av trær for å kunne etablere muren. Videre vil det bli krav om rekkverk utenfor fortauet på grunn av høydeforskjell.

Det er gitt følgende konklusjon i konsekvensanalysen: Fuglevikbukta naturreservat blir noe påvirket av bygging av fortau ved at et areal på ca. 9 kvm får varig inngrep i form av veifylling. Det varige

inngrepet har så lite omfanget at skaden vurderes ubetydelig. Anleggsarbeidene vil kunne gjøres fra veisiden, slik at man unngår unødige fysiske inngrep i naturreservatet. Fuglelivet i det nærmeste skogområdet i naturreservatet vil bli noe forstyrret av støy og aktivitet mens arbeider pågår, men konsekvensene vurderes å bli kortvarige og ubetydelige. Ved å iverksette skadeforebyggende tiltak som anbefalt i konsekvensanalysen, vurderes potensielle skader på verneverdiene i naturreservatet å bli små, og naturtilstanden vil gjenopprettes når vegetasjonen i fortauskråningen har vokst til igjen. Fortau langs vei er et trafikksikkerhetstiltak og slik sett en samfunnsinteresse som etter verneforskriften for Fuglevikbukta naturreservat skal vurderes opp mot midlertidige skader og ulemper.

I telefonsamtale 19.01.2022 har Sweco presisert at det nå er konkludert med at det ikke vil være nødvendig med inngrep i reservatet ut over de 9 kvm som vil bli omfattet av veifyllingen, heller ikke midlertidig i anleggsperioden.

Statsforvalteren har tidligere uttalt seg til prosjektet, jf. Fredrikstad kommunes brev av 03.11.2021 og vårt svar av 29.11.2021.

Lovgrunnlag

Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for Fuglevikbukta naturreservat. Vi forvalter verneområdet etter en egen forskrift med bestemmelser som sier noe om formålet med vernet, og hvilke tiltak og aktiviteter som er tillatt, forbudt eller som krever tillatelse.

Gjeldende forskrift om vern av Fuglevikbukta naturreservat ble fastsatt ved kongelig resolusjon av 16.04.2010. Formålet med verneområdet er å bevare et område med truet, sjelden og sårbar natur, samt å bevare spesielle naturtyper i form av et våtmarksområde med vegetasjon, fugleliv og annet dyreliv som naturlig er knyttet til området, samt en tilgrensende frodig løvskog i tilknytning til en bekke dal. Området har en særlig betydning for biologisk mangfold ved at det har en viktig funksjon for fuglelivet som overvintringssted og rasteplass under trekket. Fuglevikbukta inngår i våtmarkssystemet i Glommas munningsområde.

Verneforskriften § 3 nr. 1 slå fast at vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse, jf. § 3 nr. 2.

I henhold til § 3 nr. 3 må det ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, herunder oppfylling, planering og lagring av masser.

Statsforvalteren må behandle søknaden etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven (nml) § 48. Vi kan gi dispensasjon dersom tiltaket ikke er i strid med verneformålet og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Dispensasjonsmuligheten i nml § 48 skal være en sikkerhetsventil, som skal fange opp uforutsette eller spesielle/særlige tilfeller. Hjemmelen skal ikke brukes til å utvide rammen for vernevedtaket ved at det rutinemessig gis dispensasjon til tiltak/aktiviteter som i utgangspunktet er forbudt. At vilkårene er oppfylt, gir ikke krav på tillatelse. Det er opp til Statsforvalteren å vurdere om søknaden gir grunn til å gi dispensasjon fra verneforskriften i dette tilfelle.

Det følger av nml § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved behandling av søknaden. Dette innebærer at kunnskapsgrunnlaget i saken skal være tilstrekkelig. I

tillegg skal prinsippene om føre-var, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse og miljøforsvarlige driftsmetoder vurderes.

Statsforvalterens vurdering

Vi vurderer kunnskapsgrunnlaget i saken som tilstrekkelig, og viser her til den mottatte konsekvensanalysen. Statsforvalteren er i tillegg relativt godt kjent på det aktuelle stedet.

Ved utbygginger og andre tiltak i kort avstand fra naturreservater skal det alltid legges til grunn at tiltakene i sin helhet må skje utenfor verneområdet, med mindre verneforskriften tillater tiltaket. Dette gjelder også midlertidige inngrep i anleggsperioden. Vernemyndighetene må her føre en streng dispensasjonspraksis slik at vernet ikke uthules over tid. Tiltak må vurderes både isolert og ut ifra hensynet til mulig presedensvirkning.

Også tiltak knyttet til trafiksikkerhet er omfattet av disse føringene. Det skal derfor ikke være kurant å få tillatelse til å legge trafiksikringstiltak helt eller delvis inne i et verneområde.

Den aktuelle saken gjelder et trafiksikringstiltak i form av et fortau. Statsforvalteren legger til grunn de trafikkfaglige vurderinger som er gjort av kommunen som tiltakshaver, og som tilsier at det er ønskelig å bygge et fortau av hensyn til sikkerheten. Vi ser også at det er vurdert hvordan tiltaket eventuelt vil kunne gjennomføres uten å berøre naturreservatet. Dette er teknisk mulig, men det er knyttet ulemper til disse alternativene.

Det omsøkte tiltaket berører et lite areal i naturreservatet, nærmere bestemt 9 kvm. Vi legger til grunn at arealet vil bli utfyllt med knuste steinmasser i form av kult eller tilsvarende, med en skrånende overflate opp mot fortauskanten. I konsekvensutredningen sies det at naturtilstanden vil gjenopprettes når vegetasjonen i fortausskråningen har grodd til igjen. Vi antar at det da tas sikte på å dekke skråningen med et topplag egnet for plantevekst.

I konsekvensutredningen er det drøftet om tiltaket vil kunne bidra til den samlede belastning på økosystemet i naturreservatet, jf. nml § 10. Det er konkludert med at tilleggsbelastningen vil være ubetydelig. Vi er enige i denne vurderingen. Det berørte arealet er lite, og vil etter noe tid igjen være bevokst med naturlig forekommende vegetasjon. Selv om vegetasjonen vil bli permanent endret på grunn av endrede vekstforhold, mener vi at den samlede belastningen på naturmiljøet blir svært liten.

Vi er også enige i at prosjekteringen har gitt en løsning som er i henhold til kravene i nml § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Vi mener at en samlet vurdering av ulemper for naturmiljøet og fordeler for prosjektet tilsier at løsningen kan sies å gi de beste samfunnsmessige resultater, slik den nevnte bestemmelsen gir anvisninger om.

For øvrig vil alle kostnader, også avbøtende tiltak, måtte dekkes av tiltakshaver, jf. nml § 11.

For at tiltaket skal kunne tillates med hjemmel i nml § 48, må minst ett av følge tre kriterier være oppfylt: 1) tiltaket må ikke være i strid med verneformålet og må ikke påvirke verneverdiene nevneverdig, 2) sikkerhetshensyn eller 3) hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Bygging av fortau som en del av trafiksikkerhetsarbeidet har betydelig nytteverdi for samfunnet, men det aktuelle tiltaket omfattes likevel ikke av alternativ 3 i nml § 48. I Miljødirektoratets rundskriv om forvaltning av verneforskrifter (veileder M106-2014) heter det: «Med vesentlig

samfunnsinteresse menes tungtveiende hensyn av nasjonal betydning. Dette kan være for eksempel viktige kommunikasjonsanlegg som flyplasser, jernbaner eller større samferdselsprosjekter. Saker som har stor lokal interesse eller regional betydning er ikke tilstrekkelig som grunnlag for dispensasjon etter denne bestemmelsen.»

Når det gjelder alternativ 1, mener vi at inngrepets omfang er så lite at det ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig. Likevel mener vi inngrepet rent prinsipielt må vurderes til å være i strid med verneformålet, da det tilføres «kunstige» masser utenfra og de økologiske forholdene endres permanent på det aktuelle arealet.

Etter vår vurdering vil imidlertid tiltaket kunne godkjennes under henvisning til at sikkerhetshensyn gjør det nødvendig, altså i henhold til alternativ 2. Tiltaket inngår som en del av Fredrikstad kommunes arbeid med trafiksikkerhet.

Vedtak

Statsforvalteren gir tillatelse til anlegging av ca. 9 kvm skråningsutslag i Fuglevikbukta naturreservat ved bygging av fortau langs Kalleraveien. Tillatelsen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig og ta hensyn til naturverdiene.
- Det skal ikke gjøres permanente eller midlertidige inngrep i reservatet utenfor det arealet som tillatelsen omfatter.
- Det skal settes opp en fysisk sperring i anleggsperioden som sikrer etterlevelse av foregående punkt.
- Før utfyllingen starter skal det øverste jordlaget tas av, og disse massene skal brukes som topplag på fyllingsskråningen.
- Reservatgrensemerke nr. 9 skal måles inn og settes ned på nytt så snart som mulig etter anleggsperioden. Merket må settes så langt ned i bakken at det ikke ødelegges av f.eks. kantslått. Se vedlagt kartutsnitt og koordinater.

Statsforvalteren forutsetter at grunnerverv m.v. gjennomføres av kommunen på vanlig måte.

Denne tillatelsen er gyldig så lenge det foreligger en gyldig byggetillatelse etter plan- og bygningsloven.

Klageadgang

Dette vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal sendes til Statsforvalteren. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Med hilsen

Karsten Butenschön
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Gunnar Bjar
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Fredrikstad kommune

Vedlegg

- Flybilde som viser plassering av tiltaket
- Kart som viser grensepunkter for vernegrense
- Liste over koordinater for vernegrense

Plassering av tiltaket (kopiert fra konsekvensanalysen)

Grensepunkter for del av Fuglevikbukta naturreservat

ØSTFOLD JORDSKIFTERETT
Grensekart over
FUGLEVIKBUKTA
i Fredrikstad kommune

SAK NR. 0100-2011-0023
Avslutta 19.12.2013
Kartarkivnr. 010760
Blad 2 av 3
Berørte gnr.: 438, 439 og 506
Teknisk saksbehandler -
Overingeniør Kirsten Lyseng

Koordinater for del av grense for Fuglevikbukta naturreservat (fra Østfold jordskifterett, rettsbok 2013)**Grense 3**

Eiendom til venstre: Gnr. 438/1, eiere Hege K. Holme og Frank I. Baadstrand

Eiendom til høyre: Gnr. 438/2, eiere Eva Margaret og Karin Marie Forsberg
(naturreservat)

Punktnr	Beskrivelse	Retning	Avstand	X-koordinat	Y-koordinat
Grensa starter i pkt. 6, endepunkt for grense 2.					
6	Off. godkj. grensemerke i jord (JSR)			6561837,68	611202,11
		318,20	67,62		
7	Off. godkj. grensemerke i jord (JSR)			6561856,75	611137,23
		296,20	27,99		
8	Off. godkj. grensemerke i jord (JSR)			6561855,08	611109,29
		265,25	67,09		
9	Off. godkj. grensemerke i jord (JSR)			6561820,25	611051,94
Grensa ender i pkt. 9, mot gnr. 438/175 og 439/1.					

Grense 4

Eiendom til venstre: Gnr. 439/1, eier Arne Fuglevik

Eiendom til høyre: Gnr. 439/1, eier Arne Fuglevik (naturreservat)

Punktnr	Beskrivelse	Retning	Avstand	X-koordinat	Y-koordinat
Grensa starter i pkt. 9, endepunkt for grense 3.					
9	Off. godkj. grensemerke i jord (JSR)			6561820,25	611051,94
		310,18	46,17		
10	Off. godkj. grensemerke i jord (MD)			6561827,60	611006,37
		24,16	102,06		
11	Off. godkj. grensemerke i fjell (JSR)			6561922,41	611044,17
Grensa ender i pkt. 11, mot gnr. 438/2.					